

Møte i faglig brukerråd syn

Tid: 25.04.2025

Sted: Webex

Til stede:

Grete Bæverfjord, Norges Blindforbund

Farah Ramadan, Norges Blindforbund

Elin Larne, Norges Blindforbund

Eirik L. Fjeld, Norsk NCL forening

Kari Anita Brendskag, Statped

Eva Marie Hammervik, Statped

Bente Krakhellen, Statped

Ida C. Brynildsrud, Statped

Ikke tilstede:

Anita Hansen, Norsk NCL forening

Einar Fiskvik, Norges Blindforbund

Anne Lise Solstad, Statped – gått ut av faglig brukerråd syn

Referent: Ida C. Brynildsrud

06/25 Godkjenning av referat

Lagt frem av: Kari Anita Brendskag

Bakgrunn: Referat ble lagt ut i teams og sendt på e-post i etterkant av forrige møte. Det kom tilbakemelding fra Blindforbundet og Norsk NCL forening om små endringer de ønsket med. Endringene ble tatt med i referatet og publisert på statped.no.

07/25 Godkjenning av saksliste

Lagt frem av: Kari Anita Brendskag

Konklusjon: Godkjent

08/25 Informasjonsaker fra Statped

Lagt frem av Statped

Vedlegg:

[Elevkurs presentasjon i Faglig brukerråd syn 25.04.25.pptx](#)

[Status erfaringsbasert master i syn NTNU.pptx](#)

[Endelig oppdragsbrev elevkurs](#)

[Informasjon til faglige brukerråd vår 2025 implementering straks.pptx](#)

Konklusjon:

1. Sarepta: Arbeidet med Sarepta går etter planen. Forventes at anbud sendes ut mai/juni, og at det blir oppstart i august/september, ferdig i desember.
2. Internasjonalt samarbeid: LLSYN skal holde innlegg på den internasjonale konferansen «Tactile reading» sammen med Dedicon (søsterselskap). Innleggene omhandler Taktile illustrasjoner og Tactile reading i tillknytning til musikk.
3. Samarbeid med miljø i Storbritannia og Sveits. Samarbeidsprosjekt Nederland/Sverige/Norge: Erasmus + som skal ferdigstilles til høsten og har pågått i 3 år.
4. Samarbeid med NAV, helse: Samarbeid med spesialisthelsetjenesten: Statped har inngått en felles samarbeidsavtale med alle helseforetaka om straks-tjenester. Presentasjonen ble omtalt i møte. Målet er et samordnet tilbud fra Statped og spesialisthelsetjenesten i en tidlig fase. Videre å få å gi informasjon om både medisinske forhold og spesialpedagogiske muligheter, samt få oversikt over tilbudene som finnes for hjelp videre i både helsesektor og utdanningssektor. Både Statped og NAV Hjelpemiddelsentralene gir tjenester til kommuner og fylkeskommuner og begge aktørene er ofte inne i samme saker. Statped har inngått en felles nasjonal samarbeidsavtale med alle hjelpemiddelsentralene i landet. Målet med avtalen er å gjøre tydelig roller og ansvar i saker der begge aktørene er inne. Det er også konkret samarbeid om fagutvikling. Eksempel er NAV sitt nasjonale fagnettverk på syn som samarbeider med rådgivere fra Statped om innhold som skal ligge på Kunnskapsbanken.no. Tema er viktige forhold å tenke på når man skal starte opp med hjelpemidler som leseлист og skjermleserarbeider. Presentasjon legges ut i teamet.
5. Arbeidet med erfaringsbasert master i synspedagogikk ved NTNU. Se egen vedlagt presentasjon. Arbeidet med videreføring og videreutvikling av erfaringsbasert master i synspedagogikk har kommet så langt at det nå er foreslått endringer i programmets oppbygging og innhold (se presentasjon). Ny ordning fra høst 2026, inntil da kjøres moduler etter gammel ordning.
6. Oppdrag elevkurs. Se egen vedlagt presentasjon og oppdragsbrev fra KD. Tidspunkt og sted for de ulike kursene er nå satt (se presentasjon). Det er behov for å gjøre noen avklaringer før kursene legges ut på Statped sin kurskalender. Så snart dette skjer, vil vi dele informasjon med brukerorganisasjonene.
7. Utvidet tilbud om webinar til lærere i skolen for skoleåret 2025/2026. Målgruppen er lærere som underviser elever med nedsatt syn. Det er lagt ut syv webinarer til lærere som har elever som er svaksynte. Webinarene er tilpasset alder og kjøres to ganger i året. Det er satt opp tre kurs rettet mot 1-7 trinn, to mot 8-10 trinn og to mot videregående opplæring. Alle

kursene er publisert i Statped sin kurskalender og ligger åpne for påmelding. Dette er et supplement til det eksisterende tjenestetilbudet til svaksyntgruppa.

Innspill til informasjonssakene gitt av brukerrådet:

- Behov for å forstørre svartskriftsnoter
- Andre samarbeidstjenester som er viktige er for eksempel rehabilitering
- Utstyret må være aldersadekvat
- Viktig at Statped bidrar med sin kompetanse slik at elevene ikke mangler nødvendig utstyr i opplæringen
- Viktig med fokus på svaksyntgruppa
- Blindeforbundet støtter Statped i at målgruppen for kurstilbudet er bredere enn KD sin definisjon.
- Blindeforbundet etterspør kurstilbud for elever på vgs.
- Blindeforbundet gjør oppmerksom på noe de opplever som et avvik i begrepsbruk i presentasjonen og det som står i oppdragsbrevet når det gjelder elevkurs og hvem som skal få dette. I presentasjonen til Statped står det «avgrenses til elever som bruker punktskrift i opplæringen» og i oppdragsbrevet fra departementet står det «avgrenses til elever med rett til opplæring i punktskrift».

9/25 Statpedundersøkelsen

Lagt frem av: Kari Anita Brændskag

Vedlegg: [2025 04 23 Statpedundersøkelsen uu KW.pdf](#)

Bakgrunn: Gjennomgang av resultater fra Statpedundersøkelsen

Statped ønsket innspill fra brukerrådet på hva Statped i særlig grad bør legge vekt på i arbeidet med å følge opp undersøkelsen.

Innspill fra brukerrådet:

- Skoleledere hadde dårligst svarprosent på undersøkelsen, vanskelig å få iverksatt arbeid om skoleledere ikke engasjerer seg og legger til rette.
- Resultatene bekrefter at Statped blir satt pris på, men viktig å fange opp det som er på andre enden av skalaen også.
- Går undersøkelsen også til kommunenes oppvekstledere? Viktig rolle i dette arbeidet og bør delta i undersøkelsen?

Konklusjon: Statpedundersøkelsen ble presentert og det ble gitt innspill på resultatene. Undersøkelsen gir viktig informasjon for Statped og resultatene blir brukt som systematisk grunnlag i Statpeds forbedringsarbeid. Resultatene indikerer et godt nivå på tjenestene som tilbys, men viser også at kommunene trenger støtte og kompetanseheving på området. Statped tar med seg innspillene i det videre arbeidet.

10/25 Saker meldt av Blindeforbundet

Vedlegg: [Høringssvar NOU 2024:20 Skjermbrukutvalget Det digitale \(i\) livet](#)
[Balansert oppvekst i skjermenens tid](#)

Konklusjon:

- Vi har fått henvendelse fra foreldre som har erfart at sykehus ikke har mye kjennskap til synshemming, dette gjelder også fysioterapeuter. Statped har jo hatt et samarbeid med spesialisthelsetjenesten om samarbeidsrutiner for ikke lenge siden. Kan vi få en oppdatering på samarbeidet der? Er det slik at Statped gir informasjon/materiale til sykehus? Er det evt. noe man kan gjøre?

Hvordan foregår foreldreveiledningen fra Statped sin side i dag, i tiden fra barnet blir født til barnehagestart? Finnes det materiale i form av videoer og annen informasjon? Hvis ikke, er dette noe dere kan utvikle? F.eks. informasjon om det lille rommet, spising, krabbing osv.

Blindeforbundet ønsker seg en oversikt over ressursene fra Statped på krabbing og spising, som er under revidering. Det skjer så mye på så kort tid når babyer er små så foreldrene trenger tips og råd den første tiden. Kan Statped arrangere fysiske kurs foreldre kan komme på?

Blindeforbundet opplever også at det er ønske om å fortsatt ha det lille rommet – kan dobbeltsjekkes om det er aktuelt?

Svar fra Statped: Om det er instanser i kommunene som trenger å få info, må PPT kobles på og de må søke Statped ved behov. Statped kan ikke alltid være tett på selv om man ønsker det.

Det lille rommet blir ikke anbefalt eller veiledet på fra Statped sin side. Anbefales ikke rent faglig fra Statped. Noe man gjorde tidligere med små blinde barn, nå jobber man helt annerledes.

- Kunnskapsdepartementet ber utdanningsdirektoratet å vurdere konsekvensene av å ta bort digitale ferdigheter som en av de fem grunnleggende ferdighetene for de yngste elevene. Blindeforbundet ønsker å drøfte dette med Statped, og er interessert i Statpeds synspunkter på konsekvenser av dette. Hva ligger i denne ferdigheten for synshemmede elever, det vil si hva skal synshemmede elever på kunne for å oppfylle dette?

Svar fra Statped:

[Digital kompetanse som grunnleggende ferdighet.](#)

Blinde og sterkt svaksynte elever er ikke fritatt fra grunnleggende digitale ferdigheter, men må ha individuell opplæring. De må også kunne navigere i egne digitale verktøy.

Det er ulike rettigheter i de forskjellige fagene jf. opplæringsmålene.

- Blindeforbundet har noen spørsmål knyttet til denne nettsiden:
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/spesialpedagogikk/spesialpedagogiske->

[fagomrader/synsnedsettelse/opplaring-i-punktskrift-tekniske-hjelpemidler-og-mobilitet/#a212678](#) Slik vi leser dette, er informasjonen her den samme som i en tidligere veileder fra 2013 som er utarbeidet av Statped. Vi lurer på om Statped bruker denne veilederen i sin rådgivning. Blir denne brukt? Er det noen andre standarder?

Svar fra Statped: Denne erstatter den tidligere veilederen fra 2013, og henvises til og brukes av Statped hele tiden. Ved å få den over i Udir sin struktur, er den i en mer kjent struktur for lærere.

Konklusjon: Avdelingsleder i divisjon barnehage inviteres inn på neste møte i faglig brukerråd for å si noe om hvordan Statped jobber med rådgivertjenestene på bhg for blinde og svaksynte. Blindeforbundet ønsker også informasjon om hva som skjer av oppfølging før barnehage (i spedbarnsfasen) og informasjonsjon om hvilke ressurser som finnes og om disse kan gjøres tilgjengelige for foreldre.

11/25 E-læring synspedagogisk tilrettelegging for elever som bruker punktskrift

Lagt frem av: Anette Holdhus

Vedlegg: [e-læring 25.4.pptx](#)

Videreutvikling og revisjon av kursmodellen for lærere som underviser elever som bruker punktskrift.

Presentasjon av e-læring for lærere som underviser elever som bruker punktskrift. E-læringen erstatter den vi har hatt i KS-læring. (Viser til tidligere orientering om dette). Statped fikk stadig tilbakemeldinger på at lærere ikke fikk avsatt tid (15t).

Tilgjengelighet har også vært et tema, blant annet var den vanskelig tilgjengelig for foreldre. En ressursgruppe av lærere har gitt tilbakemeldinger underveis. Statped skal utvikle flere e-læringer.

Den nye e-læringen gir målgruppen grunnleggende kjennskap til elevens behov, forutsetninger, muligheter og arbeidsmetoder, og kunnskap om hvordan de kan tilrettelegge for å tilpasse undervisningen. E-læringene vil ligge åpne på statped.no.

Ny e-læring varer i 2,5 t og er allerede sendt ut til de som skal på fysisk kurs denne våren.

Innspill gitt av brukerrådet i møtet:

- Positiv tilbakemelding fra Blindeforbundet. Markedsføring er viktig. Hvordan formidle til lærerutdanningen at dette finnes? Kunne man ha samarbeidet om markedsføring for å få det tilgjengeliggjort for alle? Kanskje noen fra KOMM hos blindeforbundet kunne tatt kontakt og snakket litt om dette? Farah kommer tilbake til Statped for videre prat om promotering. Der lov å vise denne frem nå selv om den ikke er publisert på Statped sine sider.

- Gode tilbakemeldinger på struktur – at alle kan ta det de har behov for, ikke alle trenger alt.